

OPINIEREND

Raadscommissie : 24 november 2025

Voorstelnummer : Z-25-149750/D/25/384443

Onderwerp : **Concept Speelruimtebeleid 2026-2036**

Stadskanaal, 6 november 2025

Bespreekpunten

1. Scenario's voor vervanging van de speelplekken
 2. Ambities:
 - a. Uitdagende en diverse speelruimte
 - b. Spelen, bewegen en ontmoeten voor iedereen
 - c. Goede speelruimte voor mens en milieu
 - d. Goede speel- en sportplekken creëren we samen
 3. Overig
-

Aan de raad

Inleiding

In 2008 is het speelplaatsenbeleid van onze gemeente voor het laatst herijkt. Op basis van die herijking zijn in de periode 2009-2012 veel speelplaatsen vernieuwd of verbeterd. Inmiddels zijn we ruim 10 jaar verder. Buurten, wijken en dorpen zijn qua inwonersamenstelling veranderd. Ook zijn er belangrijke (beleids)ontwikkelingen, op het gebied van gezondheid, sociaal domein, sport, groen en duurzaamheid en de inzichten op spelen en bewegen (met aandacht voor inclusie en toegankelijkheid) de afgelopen jaren veranderd. In de ontwerp-Omgevingsvisie van de gemeente Stadskanaal zijn spelen, sporten en bewegen ook als onderwerp benoemd.

Vanwege die ontwikkelingen en veranderingen is het opstellen van een nieuw beleidsplan speelruimte nodig. Het nieuwe beleidsplan zal de visie en strategie weer moeten geven voor het spelen en bewegen in de gemeente Stadskanaal voor de periode 2026-2036.

Bureau Speelplan heeft in het voorjaar 2023 een onderzoek gedaan naar de openbare speel- en sportplekken in de gemeente. College en raad zijn, in april 2025, met een bestuursamenvatting en het rapport geïnformeerd over de resultaten van het onderzoek en de conclusies en aanbevelingen.

Op 25 augustus 2025 is er een informerende raadsbijeenkomst geweest waarin Bureau Speelplan een presentatie heeft verzorgd over het rapport en het op te stellen speelruimtebeleid. Er was gelegenheid tot het stellen van vragen en het maken van opmerkingen. De vragen en opmerkingen gingen voornamelijk over inclusiviteit en financiën. Dat was het onderdeel beeldvorming.

Het voorliggende Concept Speelruimtebeleid 2026-2036 dat nu ter opiniërende behandeling (oordeelsvorming) aan de raadscommissie wordt aangeboden is hier een vervolg op.

Beoogd effect

Als het Speelruimtebeleidsplan is vastgesteld vormt dit voor de komende 10 jaar het kader voor de invulling van de openbare speel- en sportruimte. In het plan staan o.a. ambities, kansen en aanbevelingen voor de toekomstige (her)inrichting en uitvoering.

Argumenten

Om 'Samen beter buiten spelen' mogelijk te maken hebben we vier ambities geformuleerd. Deze zijn:

- a. Uitdagende en diverse speelruimte (zie pagina 10 van het Concept Speelruimtebeleid)
- b. Spelen, bewegen en ontmoeten voor iedereen (zie pagina 11 van het Concept Speelruimtebeleid)
- c. Een goede speelruimte voor mens en milieu (zie pagina 12 van het Concept Speelruimtebeleid)
- d. Goede speel- en sportplekken creëren we samen (zie pagina 13 van het Concept Speelruimtebeleid)

De acties die worden voorgesteld binnen deze ambities sluiten aan op de resultaten van het in 2023, door Bureau Speelplan, uitgevoerde onderzoek. Alleen het uitvoeren van de acties genoemd bij de ambities zijn onvoldoende om de speelruimtes in onze gemeente substantieel te verbeteren. Ook zullen dan speeltoestellen moeten worden vervangen, speel- en/of sportplekken moeten worden aangepast of verbeterd.

Om u een idee te geven van de financiële consequenties van de acties van de vier ambities hebben we een doorrekening laten maken door Bureau Speelplan. Ook is er een doorrekening gemaakt van de kosten en lasten van drie scenario's voor vervanging, verbetering en aanpassing van de speel- en sportplaatsen (zie bijgevoegde tabel, financiële doorrekening en de tabel met een samenvatting van de kosten van de scenario's en ambities). Bureau Speelplan heeft berekend dat als alle speeltoestellen in een periode van 15 jaar worden vervangen, hiervoor een bedrag nodig is van ongeveer 3,2 miljoen euro. Na dit financiële deel volgt het opiniërende deel van de ambities.

Wat de scenario's betreft gaat het kort samengevat om:

Scenario 1

Scenario 1 is de minimumvariant die laat zien wat er mogelijk is met het bestaande budget. In een periode van 15 jaar kan met dit budget ongeveer 1/3 deel van het areaal opnieuw worden ingericht.

Scenario 2

Scenario 2 gaat uit van het opnieuw inrichten van alle locaties met een vast budget per locatie.

Scenario 3

Scenario 3 zit qua kosten en lasten tussen scenario 1 en scenario 2. Dit scenario gaat uit van het omvormen van 15 locaties en het opnieuw inrichten van de resterende locaties met een vast budget per locatie.

1. Scenario's voor vervanging van de speelplekken

Scenario 1: Uitgangspunt is bestaand budget. Om alle huidige speeltoestellen jaarlijks te kunnen inspecteren en onderhouden is € 80.000,00 onderhoudsbudget nodig. Jaarlijks is nu totaal € 160.000 budget voor de speelplaatsen beschikbaar. Met de € 80.000,00 die beschikbaar is voor vervanging kan in een periode van 15 jaar ongeveer 1/3 deel van het areaal opnieuw worden vervangen. Als alle locaties behouden moeten blijven is er budget voor 1 toestel per locatie.

De jaarlijkse kapitaallast, bij een investering van € 80.000,00 bedraagt afgerond € 6.230,00. Na 15 jaar bedragen de kapitaallasten afgerond € 94.000,00.

Scenario 2: Uitgangspunt is alle locaties behouden en renoveren. Dan is er een krediet nodig van € 215.000,00 per jaar. De jaarlijkse kapitaallast bedraagt afgerond € 16.700,00. Na 15 jaar bedragen de kapitaallasten afgerond € 251.000,00.

Scenario 3: Uitgangspunt is het speelbuurtmodel (op basis van kwantitatieve- en kwalitatieve beoordeling de openbare speel- en sportmogelijkheden verbeteren). Hierbij worden 15 locaties omgevormd en op andere locaties geïnvesteerd. De totale investering hiervan wordt geraamd op 2,5 miljoen euro. Dan is er een krediet nodig van € 167.000,00 per jaar. De jaarlijkse kapitaallast bedraagt afgerond € 13.000,00. Na 15 jaar bedragen de kapitaallasten afgerond € 195.000,00.

Van de genoemde scenario's is scenario 3, het speelbuurtmodel, het scenario wat ons college het meest aanspreekt.

Wij vernemen graag uw mening over de drie scenario's.

Financiële deel Ambities

Ambities

Ambitie a: Op basis van de inventarisatie van Bureau Speelplan en hun conclusies en aanbevelingen gaan zij uit van het verbeteren van de uitdaging en diversiteit op 13 locaties. De kosten daarvan worden geraamd € 65.000,00. Uitgaande van een periode van 15 jaar bedragen de jaarlijkse kosten ongeveer afgerond € 4.300,00. Ambitie a: Routing. Hierbij gaan zij uit van 16 locaties en zijn de geraamde kosten over 15 jaar € 160.000,00 en de jaarlijkse kosten ongeveer afgerond € 10.700,00.

Ambitie b: Sportaanbod. Hierbij gaat Bureau Speelplan uit van het aanpakken van 16 locaties en zijn de geraamde kosten over 15 jaar € 320.000,00 en de jaarlijkse kosten ongeveer afgerond € 21.300,00.

Ambitie b: Inclusie en toegankelijkheid. Hierbij gaan zij uit van 16 locaties en zijn de geraamde kosten over 15 jaar € 160.000,00 en de jaarlijkse kosten ongeveer afgerond € 10.700,00.

Ambitie c: Bewonersinitiatieven. Hierbij gaan zij uit van het honoreren van drie bewonersinitiatieven per jaar. Hiermee is dan over de periode van 15 jaar een bedrag benodigd van € 225.000,00 en € 15.000,00 per jaar.

Ambitie d: Participatie. Bureau Speelplan raamt de participatiekosten op 10% van de vervangingswaarde van de speeltoestellen, dus € 322.000,00. De jaarlijkse kosten bedragen dan ongeveer afgerond € 21.500,00.

Het uitvoeren van alle vier ambities zoals voorgesteld kost dan afgerond € 83.500,00 per jaar. Dit is aanvullend op de kosten per scenario.

Opiniërend deel ambities

Ambitie a – Uitdagende en diverse speelruimte

Verschillende leeftijden vragen om verschillende speel- en beweegmogelijkheden. In iedere speelbuurt (dit is het deel van een wijk waarin kinderen van 5/6 tot 10/11 jaar zich vrij kunnen bewegen) is er voor een brede leeftijdsgroep een passend speelaanbod dat voldoende uitdaging biedt. Door meer diversiteit in het speelaanbod aan te brengen worden kinderen gestimuleerd om buiten te spelen en verschillende speelplekken te ontdekken.

Hoe is het nu?

- *De spreiding van het speelaanbod is erg wisselend per speelbuurt*
- *Het speelaanbod richt zich vooral op jonge kinderen*
- *Er is weinig afwisseling in de inrichting*
- *Er is weinig aandacht voor het verbinden van speelplekken*

Waar willen we naartoe?

- *Een betere spreiding en verbinding tussen de speelplekken*
- *Meer afwisseling en uitdaging, dus een speelaanbod met verschillende speelvormen.*

Welke acties dragen daaraan bij?

- *Meer rekening houden met de speelbuurten*
- *Bij het (her)inrichten van speelplekken zetten we meer in op ontmoeting en samenspel*
- *Het aanleggen van speelroutes*

De jaarlijkse kosten om ambitie a te realiseren worden geraamd op € 15.000,00.

Wij vernemen graag uw mening over ambitie a.

Ambitie b – Spelen, bewegen en ontmoeten voor iedereen

De openbare speel-, sport- en ontmoetingsruimte is voor iedereen. Het aanbod is geschikt voor alle leeftijden én voor inwoners met een beperking. Dat doen we door speelplekken toegankelijk te maken en op grote locaties in te zetten op een inclusieve inrichting.

Hoe is het nu?

- *Weinig aandacht voor inclusie, toegankelijkheid en inclusiviteit scoren onvoldoende*
- *Het formele, door de gemeente ingerichte aanbod is nu vooral gericht op (jonge) kinderen tot 12 jaar*
- *Het sportaanbod is overwegend traditioneel (voetbal- en/of basketbalvoorzieningen)*

Waar willen we naartoe?

- *Meerdere multifunctionele locaties*
- *Inclusieve inrichting van buurt-, wijk- en dorpsplekken is de standaard*

Welke acties dragen daaraan bij?

- *We leggen in iedere kern minimaal één wijk- of dorpsplek aan*
- *Toegankelijkheid en inclusie wordt standaard meegenomen in het ontwerp*
- *Er wordt meer geparticipeerd met jongeren (12+). Jongeren ouder dan 12 jaar actiever benaderen tijdens het participatieproces.*
- *Vergroot de variatie in het sportaanbod. Het sportaanbod moet beter aansluiten bij de wensen van de oudere jeugd, volwassenen en ouderen.*

De jaarlijkse kosten om ambitie b te realiseren worden geraamd op € 32.000,00.

Wij vernemen graag uw mening over ambitie b.

Ambitie c – Een goede speelruimte voor mens en milieu

Klimaatadaptatie, biodiversiteit, duurzaamheid, circulariteit en een groene omgeving zijn belangrijke thema's binnen de gemeente Stads kanaal. De herinrichting van de openbare speel-, sport- en ontmoetingsruimte moet daarom rekening houden met diverse gemeentelijke vereisten en ambities op dit gebied. Dit wordt bereikt door bewuste keuzes te maken op het gebied van ontwerp en materiaalkeuze.

Hoe is het nu?

- *De klimaatbestendigheid is goed op speelplekken*
- *Veel openbare groene ruimte*
- *Weinig aandacht voor duurzame inrichting*

Waar willen we naartoe?

- *Groene, circulaire en duurzame speel- en sportplekken*

Welke acties dragen daaraan bij?

- *Een groene inrichting wordt de standaard*
- *Bij de herinrichting van speelplekken houden we rekening met de 'R-strategieën' (De R-strategie geeft de mate van circulariteit aan)*
- *We werken zoveel mogelijk met duurzame en circulaire materialen*
- *Initiatieven vanuit de inwoners zijn welkom*

De jaarlijkse kosten om ambitie c te realiseren worden geraamd op € 15.000,00.

Wij vernemen graag uw mening over ambitie c.

Ambitie d – Goede speel en sportplekken creëren we samen met inwoners

Om een openbare speel- sport- en ontmoetingsruimte te creëren die past bij alle inwoners van de gemeente Stadskanaal, is actieve participatie met bewoners en een goede samenwerking met interne en externe partners, onmisbaar.

Hoe is het nu?

- *Participatie met kinderen, kinderen worden actief betrokken bij de realisatie van een te wijzigen of nieuwe speelplaats*
- *Bewonersinitiatieven zijn niet gestroomlijnd*
- *Er zijn geen goede afspraken over bewonersinitiatieven*
- *De afstemming met partners (Welstad, Lefier) kan beter*

Waar willen we naartoe?

- *Richtlijnen voor participatie (aanvullend*
- *Richtlijn voor buurtinitiatieven*
- *Een integrale aanpak*

Welke acties dragen daaraan bij?

- *Gemeente breed komen er richtlijnen voor de participatie bij speel- en sportlocaties*
- *Het volgen van een stappenplan voor bewonersinitiatieven*
- *Periodieke integrale afstemming*

De jaarlijkse kosten om ambitie d te realiseren worden geraamd op € 21.500,00

Wij vernemen graag uw mening over ambitie d.

Samengevat totaal benodigd budget voor scenario's en ambities, inclusief kosten beheer en onderhoud

Om uitvoering te kunnen geven aan het speelruimtebeleid hebben we u inzicht gegeven in de mogelijke financiële consequenties van vervanging van de speeltoestellen en de kosten van de ambities.

Afhankelijk van de keuzes die gemaakt worden is voor het uitvoeren van het speelruimtebeleid een jaarlijks bedrag nodig van tussen de afgerond € 174.000,00 (uitgaande van huidige situatie, zonder uitvoeren van de ambities) tot afgerond € 415.500,00 (opnieuw inrichten van alle locaties en uitvoeren van alle ambities), na 15 jaar, zie tabel samenvatting kosten scenario's en ambities. Dit zijn het laagste en het hoogste bedrag uit de tabel.

3. Overig

Vraag: Zijn er nog andere zaken die u het college wilt meegeven over de inhoud van het Speelruimtebeleid?

Aanpak/uitvoering/voortgang

Na de opiniërende behandeling in de raadscommissie op 24 november 2025 worden eventuele wijzigingen verwerkt in de volgende fase, het concept speelruimte beleid. Er wordt momenteel onderzocht of dit beleid valt onder de reikwijdte van de Omgevingswet en daarom verwerkt zou moeten worden als wijziging op de (begin december 2025) vast te stellen omgevingsvisie gemeente Stadskanaal. Als dit wel het geval is, is de volgende fase die van een ontwerp wijziging van de omgevingsvisie. Het concept speelplaatsenbeleid wordt dan begin 2026 als ontwerp wijziging omgevingsvisie opgesteld. We leggen de ontwerp wijziging voor eenieder ter inzage, zes weken lang. Na de inzagetermijn worden eventuele reacties verwerkt en de wijziging op de omgevingsvisie ter besluitvorming aangeboden aan uw raad.

Om na de vaststelling van het Speelruimtebeleid een goed uitvoeringsplan te kunnen maken waarmee we aan de slag kunnen met 'Samen beter buiten spelen' hebben we een financieel kader nodig.

Communicatie

Communicatie en participatie zijn belangrijke onderdelen om van het "nieuwe" Speelruimtebeleid een succes te maken. Deze is daarom ook als ambitie d benoemd in het Concept Speelruimtebeleid 2026-2036.

Juridische consequenties

Gemeenten hebben met het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS) de verantwoordelijkheid om toe te zien op de veiligheid van attracties en speeltoestellen, vooral in de openbare ruimte. Dit betekent onder andere dat ze laten controleren of toestellen voldoen aan de wettelijke veiligheidseisen en de daarvoor vereiste certificaten bezitten.

Kosten, baten, dekking en subsidies

Afhankelijk van de behandeling in de raadscommissie zullen bij vaststelling van het definitieve Speelruimtebeleid 2026-2036 de financiële consequenties en bijbehorende dekking worden bepaald. Deze zullen dan deel gaan uitmaken van de Financiële Kadernota 2026-2036.

Standpunt Participatieraad, commissies en/of OR

n.v.t.

Bijlagen

Concept Speelruimtebeleid 2026-2036

Tabel samenvatting scenario's en ambities

Tabel financiële doorrekening scenario's en ambities

Burgemeester en wethouders

de heer G.J. van der Zanden
secretaris

de heer K. Sloots
burgemeester